

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

 $\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cienădiei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În Buouresol

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Cu 1-a Iulie v. 1890

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnătate atât în monarhie, cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány* — *Post-Anweisung*.)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonenți sînt rugați a ne comunica eventual prelungă localitatea unde se află și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fașile, în cari li s'a trimis țiarul până acuma.

Administrațiunea țiarului

„Tribuna“.

Sibiu, 26 Iunie st. v.

(=) Afacerea gimnasiunii din Beiuș a intrat într-o nouă fază, în care, o spunem dela capul locului, cu bucurie vedem, că nici în conducerea diecesei de Oradea-mare nu sînt tocmai normative vederile oamenilor de dubios românism, cum este reverendisimul și clarisimul Dr. Augustin Lauran.

Dintr-o corespondență publicată în Nrul din Dumineca trecută al „Gazetei Transilvaniei“ aflăm anume, că s'a convocat o ședință a consistorului plenar, la care sînt invitați să iee parte nesimțit, nu numai toți asesorii consistoriali, ci și protopopii și administratorii protopopesci din dieceșă. Ședința a avut loc ieri și azi și, după-cum spune corespondența citată, s'au desbătut într-însa între altele și cestiuni ponde-roase.

Nu încapă îndoială, că această ședință a consistorului astfel înmulțit se va fi ocupând în prima linie cu afacerea școalelor amenințate din dieceșă și înainte de toate cu gimnasiul din Beiuș în mod arbitrar și ilegal condamnat la maghiarizare decătră guvern.

Nu avem nici un fel de informațiune despre ceea-ce are de gând guvernul diecesan să isprăvească cu acest consistor înmulțit. Nici din corespondența „Gazetei“ nu aflăm nimic în această privință și probabil nici nu vom afla deocamdată, căci desbaterile corporațiunilor greco-catolice, după o curioasă deprindere luată din biserica latină, se țin de regulă în mare taină.

Atîta însă este evident deja din faptul convocării consistorului înmulțit, că Preasfinția Sa episcopul Mihail Pavel s'a hotărît să asculte și părerea frunțașilor externi ai clerului supus păstoririi sale. Vor fi multe cestiuni, în care părintele episcop voește să asculte aceste păreri, dar' între ele trebuie să fie și cestiunea școlară în frunte cu cea a gimnasiunii amenințată cu maghiarisarea, va să dică cu perirea.

Și acesta este un bun început.

După-cât am putut noi pătrunde în opinia publică a diecesei oradane, după-cât s'a putut vedea din manifestațiunile câtorva tracturi protopopesci, sîntem convinși, că Preasfinția Sa și membrii capitolului seu vor avea privilegiu în ședințele consistorului înmulțit să vadă și să înțeleagă, care sînt vederile diecesei în această importantă afacere bisericască și națională.

Și credem, că Preasfinția Sa spre acest sfîrșit a și convocat consistorul plenar, respective înmulțit. Credem, că Preasfinția Sa consideră de sosit timpul, ca să nu mai procedă în mod unilateral, ascultând numai de sfatul oamenilor din centru, care prea adese, durere, sînt inspirate de interese străine, de interese personale și nu de ale bisericii și poporului românesc.

Și dînd ascultare protopopilor și administrațiunilor din toate părțile diecesei, care nu ne îndoim că vor spune sincer și hotărît părerile și dorințele diecesei, sperăm că Preasfinția Sa va lua totodată hotărîrea de a și lucra în conformitate cu aceste.

De aceea dicem, că prin convocarea consistorului înmulțit s'a făcut un bun început, căci ne așteptăm, ca în curînd să se facă pași, să se iee demersuri nouă pentru salvarea instituțiunilor culturale periclitare din cea mai expusă dieceșă românească din țările coroanei ungare.

Primul pas, primul demers, sperăm că va fi convocarea unui sinod diecesan. Preasfinția Sa părintele Mihail Pavel se

va fi convins din spusele membrilor externi ai consistorului înmulțit, că aceasta este dorința generală a diecesei, și cu recunoscuta sa bunătate sperăm că nu se va mai opune acestei dorințe. Chiar interesul Preasfinției Sale este să nu se mai opună. Mai bine, mai salutar, mai de dorit este să se desearce de pe umerii sei greaua responsabilitate de a fi făcut singur tot ce s'a făcut și de a fi considerat atît în sus la guvern, cât și în jos la fiii sei sufletesci drept reprezentantul dorințelor unanime, care vor primi expresiune în sinod.

În privința gimnasiunii beiușean și a celorlalte școale amenințate din dieceșă, după-cât prevedem noi, dorința și convingerea unanimă este, că trebuie abandonat procedeu de până acum, de a documenta față cu guvernul purtarea cea mai conciliantă, de a-i face în toate pe voe, numai pentru-ca, Doamne ferese, nu cumva să ajungă lucrul la vr'un conflict cu el. Experiența a dovedit, că guvernul tot mai pofitor devine, cu cât mai concesiv i-te areți, și dacă nu întîmpină nici o rezistență, nu se opresce până la consecințele cele mai extreme, de care se ne ferească D-zeu.

Așa stînd lucrul, cu drept cuvînt s'a stabilit convingerea în opinia publică a clerului și poporului din diecesa oradană, că nu mai merge făcînd concesii și prevențiuni guvernului. Asemenea atitudine este bună pentru oameni, care umblă după distincțiuni și remunerațiuni, dar' nu pentru conducerea înțeleaptă și conștientoasă a unei dieceși atît de expuse.

Aici se recere energie și hotărîre neșovăitoare, se recere rezolvare la luptă neînfîricată întru salvarea drepturilor și instituțiunilor bisericii.

Românitatea diecesei — în școală și în biserică este la mijloc, sigur cel mai mare obiect de luptă pentru un episcop și pentru un cler românesc. Această românitate este amenințată mai rău prin maghiarisarea gimnasiunii fondat de fecititul Samuil Vulcan și cu marinimie înzestrat de bunul Mihail Pavel.

„Institutul din Beiuș nu mai printr-o acțiune energică se mai poate scăpa din ghiarele inamicilor“, — dice corespondentul „Gazetei“. Pună-se Preasfinția Sa în fruntea acestei acțiuni și diecesa întreagă îl va urma cu însuflețire, ear' posteritatea îl va binecuvînta cu pietate.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 26 Iunie st. v.

Afacerea matriculelor.

Țiarul clerical „Magyar Állam“ răspîndise școarea, că ministerul de interne ar fi ordonat tuturor comiților supremi, ca în afacerea ordinațiunii despre extrasele matriculare să nu mai facă nici un pas, ci să raporteze despre fiecare cas ministerului. Un comunicat publicat în „Nemzet“ desminte această școare cu adausul, că ministrul a dispus numai să se țină cu scrupulositate dispozițiunile legii din 1879 despre transgresiuni, cu a cărei executare este concredut ministerul de interne împreună cu cel de justiție.

În această afacere i-se telegrafează lui „Neue Freie Presse“ din Roma: Se vede, că cestiunea matriculelor este interpretată în Vatican așa cum o susține presa adictă primatului Simor. O congregațiune ținută săptămîna trecută a admis această interpretare și a raportat Papei în acest înțeles. Archiepiscopul din Agria, care a reprezentat aici punctul de vedere al guvernului, s'a dus asadară fără de a fi isprăvit ceva. După-ce însă afacerea diplomaticesce nu este încă terminată, nu este imposibil, că în ora ultiimă se va mai face un arangement împăciuitor.

Fabrica ungară de arme.

Foia militară „Reichswehr“, un organ bine informat și bine acreditat în cercurile militare, ia sub aspră critică afacerea fabricii ungare de arme. Într'un articol, în care face grele imputări „șovinismului maghiar“ și „aspirațiunilor panmaghiare“, întreabă totodată pe statul major general al armatei, până-cînd va mai suferi, ca honveții să nu aibă armă cu repetiție din cauză, că Maghiarii nu sînt în stare să-și organizeze fabrica cu se cade. Foile șovinite, care alte-ori adese au citat pe „Reichswehr“ în cestiuni militare, acum, se înțeleg, scuipea foc pentru această lecție binemeritată.

„Rimătorii politici“.

Oficioul „Fremdenblatt“ din Viena publică următorul comunicat: „În vederea diferitelor interpretări false ale măsurilor luate de guvernul ungar relativ la importul rimătorilor din Sîrbia,

ne vedem îndemnați a indica din nou, că în aceste măsuri cu desăvîrșire lipsite de caracter politic nici-decum nu este vorba de a exclude preste tot importul rimătorilor din Sîrbia, ci numai de măsuri de poliție veterinară, care au să împedice importul de rimători bolnavi sau suspecți. Aceasta se vede și de acolo, că decînd s'a exmis această măsură, mai multe transporturi de rimători, care n'au dat privilegiu de a fi refușați din punct de vedere de poliție veterinară, au intrat neîmpedecate în Ungaria. Măsurile aceste față cu importul rimătorilor sîrbesci au fost de urgență impuse, pentru-că din raporturi nedubioase s'a constatat, că în mai multe localități din Sîrbia există în adevăr boale de rimători, care au și fost importate, după-cum este dovedit, în mai multe comitate din Ungaria prin rimătorii veniți din Sîrbia“. Se pare că prin acest comunicat ministerul nostru de externe voește să mulcomească pe vecinii Sîrbi.

Alegerile dietale în Austria.

Până acum sînt cunoscute următoarele rezultate ale alegerilor la dietele provinciale din Austria: Orașele din Stiria, Moravia și Silesia au ales Germani liberali; în toate aceste provincii majoritatea Germanilor liberali este asigurată. În provincia Salzburg totdeauna este sigură majoritatea clericaliilor, de astădată însă, după-ce clericali au excomunicat pe cunoscutul Dr. Lienbacher, care combate alianța clericalilor germani cu Cehii, s'a înțemplat o derută a clericaliilor, care pe timpul, cînd Lienbacher era cu ei, n'ar fi fost cu puțință. Anume în cercul Pongau a cădut clericalul conte Chorinski față cu Lienbacher. În Tirol încă vor avea liberalii majoritatea, din celelalte provincii nu se știu încă rezultatele.

Afacerea notei bulgare.

După-cum ni-a anunțat și telegrama noastră de ieri, „Agence de Constantinople“ este autorisată să anunțe, că școarea, după care Grecia ar fi predat o notă de protest contra concesiunilor bisericesci făcute Bulgarilor, este cu desăvîrșire nemotivată. Nici Grecia, nici alt guvern n'a prezentat Porții o asemenea notă. Asemenea neadeverată este și școarea, că Poarta ar avea de gând să

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Suferințele tinărului Werther.

De Goethe.

Cartea II.

(Urmare.)

15 Martie.

Am avut o neplăcere, care mă va alunga de aici. Crănesc din dinți! Drace! Nu se mai poate repara și totuși voi sînteți singuri de vină, voi care m'ați îndemnat, ați stăruit și m'ați necăjit să mă bag într-o funcțiune, care nu era după placul meu. Acum am pățit-o și ați pățit-o. Și ca să nu Țici eară, că ideile mele exagerate strică tot, poftim iubite domnule, o istorie, netedă și curățică, cum ar scrie-o un cronicar.

Contele de C... mă iubesc, asta se știe, și-am scris-o deja de o sută de ori. El bine, ieri am fost la el la masă, chiar în ziua în care se adună la el societatea cea distinsă de domni și de dame, la care nu m'am gândit și nici nu mi-a plesnit prin minte, că noi subalternii nu ne Ținem de dînsa. Mănăncă la cotele, ear' după masă ne plimbăm prin sală în sus și în jos, vorbesc cu el și cu colonelul B... care venise și el, și așa se apropia timpul societății. Știe Dumneșeu, că nu m'am gândit la nimic. Atunci intră preamioștiva doamnă S... cu domnul soful ei și cu bine clocita ei fiică cu pieptul lat și bine corsetat; fac așa en passant tradiționali lor ochi și nări mari, și fiindu-mi nația aceasta din inimă nesuferită, tocmai voiam să mă recomand și așteptam numai, ca să scape contele de mofturile lor urite, cînd intră domnișoara mea B...

După-ce inima totdeauna mi-se deschide nițel cînd o vîd, am rămas, m'am pus după scaunul ei și numai după un timp am observat, că vorbește cu mine mai puțin deschis ca de altădată și cu oare-care perplexitate. Aceasta mi-a bătut la ochi. Oare și ea să fie ca tot poporul acesta, cugetai, eram frapat și voiam să plec; și totuși am rămas, pentru-că așa fi scusat-o bucuroș și nu credeam, și mai speram o vorbă bună dela ea și — cum voesci.

Între-aceea societatea se completează. Baronul F... cu toată garderoba de pe timpul încoronării lui Francisc I., consilierul R..., numit însă aici în calitate dl de R... cu nevasta lui surdă etc.; se nu uit pe rău adjustatul L..., care-și căpșese găurile garderobei sale vechi franceze cu petece de modă nouă, toți se adună grămadă și eu vorbesc cu câțiva din cunoscuții mei, care toți sînt foarte laconici. Eu gândiam și observam numai pe domnișoara B... Nu băgai de seamă, că femeile din capătul salei își șopotiau în urechi, că cirula și între bărbați, că d-na S... vorbea cu contele (toate aceste mi-le-a spus mai tîrziu d-ra B...), până-cînd în fine veni contele spre mine și mă luă la o fereastră. „Scii“, dise el, „raporturile noastre ciudate; societatea este nemulțumită a te vedea aici. N'as voi pentru toată —“ „Excelență“, îl întrerupsei, „mă rog de o miie de ori de iertare; trebuia să mă gîndesc eu mai iute; știu că-mi ierți această inconsecvență; voiam să mă recomand mai înainte, dar' un geniu rău m'a reținut“, aaduse surișînd, făcîndu-mi un compliment. Contele îmi strînsese mîna cu un sentiment, care-mi spuse tot. Mă furișai încet din societatea distinsă, mă urcai într'un cabriolet și mă dusei la M... ea să vîd de acolo de pe o colină apusul

soarelui și să citesc din Honer minunata cântare, cum a fost ospătat Ulise decătră bravul seu porc. Toate aceste au fost bune.

Seara mă reîntore la masă, mai erau puțini în birt; acestia se jucau în cubi pe un corn de masă, de pe care ridicaseră măsărița. Atunci intră onestul A...., își depune pălăria uitându-se la mine, se apropie și dice încet: „Ai avut neplăcere?“ — „Eu?“ disei. „Contele te-a scos din societate“. — „Să-i ducă dracul!“ disei eu, „mi-a părut bine, că am ajuns în aer curat“. — „Bine“, dise el, „că iai lucrul așa ușor! Îmi pare numai rău, că se vorbește pretutindenea“. Atunci începui să mă necăjesc. Toți care veniau la masă și se uitau la mine, credeam că pentru aceasta se uită. Eram cătrănit.

Și după-ce astăzi, ori-unde întru sînt regretat, auz, că invidioșii triumfează și dic: Eată unde ese treaba cu răsfețaii acestia, care se încred în puțintica lor minte și cred, că se pot emancipa preste toate raporturile sociale, și cine știe câte fleacuri de aceste: — atunci îmi vine să-mi împlînt cuțitul în inimă; căci ori-ce s'ar dice despre omul de sine stătător, aș voi să vîd pe acela, care poate suferi, ca mișei să vorbească despre el, cînd sînt cu ceva în avantaju față cu el; cînd palavrele lor sînt goale, eh, atunci este ușor să-i uresci.

16 Martie.

Toate mă agită. Astăzi întălesc pe domnișoara B... la promenadă, nu mă pot reține, o agrăesc și îndată-ce ne depărtăm încătră de societate mă arăt atins de purtarea ei de deunăpă. „O, Werther“, dise ea în ton intim, „ai putut să interpretezi astfel perplexitatea mea, după-ce-mi cunosci inima? Cât

am suferit pentru d-ta din momentul, în care am intrat în sală! Le-am prevădut toate, mi-a fost de o sută de ori pe limbă să-ți spun. Șciam că doamnele S. și T... mai bine vor pleca cu bărbații lor, decăt să rămână în societatea d-tale; șciam că contele nu se poate strica cu ei, — și acum larma aceasta!“ Cum, d-șoară? „disei ascunzîndu-mi spaima; căci tot ce-mi spusese Adelin alaltăieri îmi curgea acum prin vine ca apa feartă. — „Cât m'a costat deja!“ dise dulcea ființă, precînd lacrimile îi eșiră în ochi. Nu mai eram stăpîn preste mine, era să mă arunc la picioarele ei. „Explică-te“, strigai. Lacrimile îi curgeau pe obraji. Eram scos din fire. Ea le șterse, fără de a voi să le ascundă.

„Pe mătusa o cunosci“, începui; „ea a fost de față și cu ce ochi le-a vădut aceste! Werther, am suferit astă-noapte și astăzi o predică pentru cunoscînța mea cu d-ta, a trebuit să ascult dejosindu-te și hulindu-te și nu te-am putut apăra, decăt pe jumătate“.

Fiecare cuvînt ce rostia, îmi trecea prin inimă ca o sabie. Ea nu simția, ce milostenie ar fi fost să nu-mi spună nimic din toate aceste; și acum mai adause, ce va fi în viitor, cum vor triumfa o seamă de oameni. Cum se vor bucura de pedeapsa îndrăsnelii mele și a desprețului meu față cu alții, ceea-ce demult mi-se imputa. Toate aceste, Wilhelm se le ad dela ea, cu vocea celei mai adevărate simpatii, — eram abătut și sînt și acum turbat în mine. Voiam să cuteze cineva a-mi face imputări, ca să-i pot băga palouș în trup; dacă aș vedea sânge, mi-ar fi mai bine. Vai, de o sută de ori am pus mîna pe cuțit, ca să eliberez această inimă nădușită. Se vorbește despre o rasă nobilă de cai, că de câte-ori sînt grozav de alergați și încălziți, în

mod instinctiv își deschid cu dinții o vîenă, ca să poată astfel răsufla. Așa este cu mine, îmi vine să-mi deschid vîenă, care să-mi deie libertatea vecnică. (Va urma.)

„Isvorul regelui Carol“.

În 1 Iulie a. c. s'a sîrbat o festivitate românească departe de pămîntul patriei române, la hotarele nordice ale imperiului habsburgic, în mijlocul munților acoperiți cu brazi seculari ai Silesiei austriece. O festivitate frumoasă, dar' rară în felul seu: toți aceia, care au sîrbat-o, au fost străini, afară de câțiva Români, și urările tuturor celor prezenți au fost ridicate pentru România și suveranii sei.

Se știe, că în vara anului 1888 M. S. regele Carol a petrecut spre căutarea sănătății cinci săptămîni în Gräfenberg, în metropola hidroterapieii, unde s'a născut, unde și-a început și continuat activitatea sa binefăcătoare Priessnitz, țeranul genial, nemuritorul întemeietor al unei puternice metode de terapie, căreia mii și milioane de oameni îi datoresc viața și alinaarea suferințelor.

M. S. a dus de aici amintiri plăcute, căci cura hydriatică a avut succesul dorit; și în amintirea acelor zile M. S. a ridicat la un isvor un monument de marmură albă, cioplit după planul artistic al directorului dela școala de industrie din Saubsdorf, dl Zelenka, în atelierul Schindler din Grosskunzendorf.

La acest isvor adumbrit de crengile nevesejibile ale unei fermecătoare păduri de brazi conduce un drum frumos de nou făcut, ear' înaintea isvorului se întinde în forma unui cerc un loc drăgălaș cu mai multe bănci, destinate a servi spre recreare bolnavilor,

adreseze puterilor signatari ale tractatului de Berlin o notă în cestiunea bulgară.

Din America-de-Sud.

O depeșă din Mexico anunță, că foaia oficială de acolo publică o telegramă a generalului Ezeta, în care acesta arată, că a primit prezidenția republicii San-Salvador după moartea fostului president generalul Menendez, care a căzut la apărarea palatului presidial, atacat de răsvrățitori. Prezidenția republicii mexicane Porfirio Diaz a răspuns generalului Ezeta, că nu încapă îndoeală, că Mexico va recunoaște noua situație din San-Salvador. Diarul „Universal” din New-York constată, că trupul generalului Menendez a fost cu deservire ciuruit de gloanțe.

Școalele noastre sâtesci.

(Urmare.)

II.

Menirea școlii primare.

Omul crește încotru la firul de iarbă, el de el, din sine însuși, în virtutea desfășurării firești a germinilor de viață, care constituie ființa lui individuală; ar fi deci o deșertăciune gândul de a crește oameni după un plan preconcept.

Desfășurarea firească se face însă totdeauna potrivit cu anumite condițiuni, și noi putem să înțirăm asupra creșterii modificând cu premeditare condițiile aceste.

Mărul pădureț are de exemplu câteva calități bune; e mai tracic ca alți pomi, rezistă mai bine la ger, la vânturi și la secetă, e mai ferit de paraziți ca mușchii, bureții și vermi, e foarte roditor, dar merele pădureț sunt mărune și oțetoase și astfel mărul pădureț nu are loc în pometele noastre.

Dacă vom lua însă un puin de măr pădureț și-l vom muta timp de câțiva ani în fiecare toamnă de la un loc la altul, vom ajunge să creștem din el un pom, care dă fructe mari, frumoase și de un gust foarte plăcut. Și mai frumoase încă vor fi fructele, dacă vom tunde în fiecare an pomul, pentru că în loc de crengi multe și slabe se aibă puține și tari.

Mutarea și tunderea e ceea ce numim noi cultivare, educație, creștere în înțelesul transitiv al vorbei: nu adăugăm nimic dela noi înșine, ci ne mărginim a ne lăsa să se risipească într-o mulțime de rădăcini și de crengi sucurile, pe care vom să le avem în formă de fructe. Și mai departe merge cultura, dacă săpăm locul de dimpregiuril trunchiului, îl gunoim și-l udăm în timp de secetă, dacă îi lășăm pomulul destul aer; destulă lumină și destul loc de desfășurare, dacă îl altoim chiar cu o mlădiță luată dintr-un pom nobilitat prin cultură; ori-și-cât de departe am merge însă cu cultura dela noi, nu putem adăuga nimic și nobilitarea nu trece peste anumite limite, care sunt determinate de germinii puși în sămânță.

Tot astfel, lesnind prin o bună hrănire desfășurarea aptitudinilor firești și întărind prin o îndelungată deprindere anume pe unele din aceste aptitudini, omul a ajuns să facă

din calul disgrățios unul din cele mai frumoase animale, dar măgarul, care în stare sălbatecă e și mai frumos și mai sprinten decât calul, a rămas tot măgar, fiindcă nu are în firea lui aptitudini cultivabile.

Deși omul e cea mai cultivabilă dintre toate ființele, nu toți oamenii sunt deopotrivă accesibili pentru cultură, nu toți deopotrivă pot să fie nobilitați. Are deci fiecare să fie crescut el pentru el, potrivit cu firea lui individuală și până la limitele cultivabilității lui.

E adevărat, că creșterea în înțelesul acesta cade în sarcina familiei.

Școala, așezământ public, nici nu poate să primească sarcina aceasta, — nu poate pentru că învățământul public nu e croit pe indivizi, ci pe mase și nu are, pentru că statul n'a înființat și nu întreține școalele, pentru ce să le vină părinților într'ajutor, ci pentru ca să-i crească pe viitorii cetățeni potrivit cu interesele lor de dezvoltare socială.

Întemeietorii pedagogiei moderne au scăpat din vedere deosebirea aceasta, și era un lucru firesc să o scape, fiindcă pe timpul lor școala nu era ceea ce e astăzi.

Până în evul mediu atât educația, cât și instrucțiunea erau afaceri private. Cei dintâi, care au adunat copiii altora la un loc, ca să facă și instrucțiunea și educația, au fost călugării catolici. Fară ei au făcut-o aceasta, pentru ca să crească viitoarele generațiuni potrivit cu interesele bisericii catolice. Și timp îndelungat școalele au fost în Europa apuseană așezăminte pentru propagarea spiritului catolic. De aceea timpul renașterii și totdeauna și timpul, în care învățământul public ia cel mai puternic avânt, deoarece spiritul catolic propagat prin școalele călugărilor catolici tot numai prin școale se putea combate. Liberii cugetători în sfârșit și francmasonii au înființat școale și au susținut învățământul laic, pentru ca să crească tinerimea potrivit cu vederile lor.* Școala dar' timp de mai multe veacuri era condusă din gândul de a împiedeca dezvoltarea firească, preocupând spiritele într'un sens ori într'altul.

Aceasta e ceea ce l'a făcut pe J. J. Rousseau să stăruie atât de mult pentru desfășurarea firească a individualității fiecăruia. El însă prin aceasta nu ni-a dat decât pe unul dintre punctele de plecare ale pedagogiei. Căci ori-și-cât de bine gândim ar fi poveștele, pe care ni-le dă mai departe, Emil al lui e un singur copil, care urmează să fie crescut pentru sine, ear' noi dascălii de astăzi avem în fața noastră totdeauna mulți copii, pe care avem să-i creștem pentru societate.

Tot astfel Herbarth nu are în vedere mase de școlari, ci elevi singuratici, pe care educatorul îi are mereu sub priveghiere sa și-i crește individual, pe fiecare potrivit cu firea lui.

Singur Pestalozzi pleacă din punctul de vedere al unui mai mare număr de elevi, el însă o face aceasta mai ales în ceea ce privește instruirea, făcând abstracțiune de educație.

Ei deci nu ne dumeresc asupra proce-

*) „Cours de Maçonnerie pratique”. (Paris, Letouzek et Andé). Mai ales tom. II. Part VI pag. 197—229.

care cu greutate urcă dealul spre a se adăpa din apa dătătoare de putere a izvorului.

Toate erau gata și în 1 Iulie izvorul s'a prelat destinațiunii sale.

Încă de dimineață se observa în Gräfenberg o mișcare viuă; toate păreau a purta vestimente curate de sărbătoare: cântăreții pădurilor păreau a întona imnuri de mărire, ear' pădurea însăși stătea maiestoașă și nemișcată spre a vedea încă un eveniment istoric, despre care se poată povesti veacurilor următoare.

Drumul ce duce din locul de cură spre izvor era împodobit cu stindardele Casei domnitoare: negru-galbin, cu stindarde naționale vânet-galbin-roșu, cu stindarde germane negru-galbin-roșu și altele în număr de peste o sută.

La începutul „drumului Carol” era ridicat un arc de triumf cu inscripția: „Die Najaden ihrer jüngsten Schwester” (Naiadele surorii lor celei mai tinere), înaintea izvorului era al doilea arc, care sub o coroană regală purta inscripția: „Dem königlichen Spender” (regescului dăruitor); izvorul însuși era decorat cu ghirlande de flori, ear' deasupra lui fălăia maiestros frumosul tricolor al României.

Monumentul însuși are forma unui altar cu două colonne laterale și cu multe figuri gravate în relief, ear' în mijloc curge prin gura de aur a unui leu cea mai răcoritoare și mai limpede apă. La monument duc 2 trepte tot de marmură, ear' deasupra este gravată în relief o coroană regală și inscripția în aur: „König Carol Quelle”.

Pe la 9 oare mai tot locul împrejurul izvorului era ocupat de oaspeții de baie; la 9¹/₂ oare veniră cu muzica în frunte persoanele oficiale: prefectul districtului dl Dr. de

Marenzeller, primarul orașului Freiwaldau dl Dr. Schwarz cu mai mulți membri ai reprezentanței comunale, comisiunea de cură, între care medicul conducător al stabilimentului dl Dr. Hosanu purtând pe piept „Coroana României”, ceilalți medici, dl director Zelenka, precum și un mare număr de oaspeți, care mai rămăseseră acasă.

Mai întâiu ia cuvântul poetul prusian dl M. Heinzl și declamează cu mult efect o poezie ocazională a sa, în care descrie cu colorii vii marinosul dar al regelui, destinat spre a potoli în toate vremurile setea drumurilor oboșite, spre a da puteri bolnavilor, care în număr de câteva mii cercetează în fiecare an acest loc de cură; apoi dă expresiune paterii de rău, că nu avem fericirea de a vedea de față pe regescul dăruitor, predă acest izvor sub numirea „Izvorul regelui Carol” comisiunii de cură și încheie cu urări pentru Maiestatea Sa regele Carol și pentru M. S. regina Carmen Sylva, regina poeziei.

După aceea ia cuvântul domnul Dr. Schwarz, primarul orașului Freiwaldau, totodată președinte al comisiiei de cură, și după ce arată pe scurt cum s'a făcut izvorul și monumentul, înaintea căruia suntem adunați, declară, că primește în posesie acest încântător izvor, dând totodată sărbătorească promisiune, că comisia își va ține de cea mai sfântă datorință de a grijii, ca izvorul să fie ținut în cea mai bună stare și să dea totdeauna beutura sa recreatoare bolnavilor, care vor căuta-o. În sfârșit mulțimesc Maiestății Sale pentru acest prețios dar și încheie cu întregite strigări de Hoch! — să trăiască M. S. regele Carol, în care strigări îl acompaniază tot publicul în număr de mai multe sute de dame și domni. Muzica întonează atunci imnul român, ear'

dării, pe care trebuie să o alegem, când vorba e să facem deodată și în același fel și educațiunea și instrucțiunea unei mulțimi oarecare de elevi. Și aceasta e ceea ce se cere dela învățător astăzi, când școala e un așezământ pentru disciplinarea spiritelor potrivit cu interesele societății.

În timpul celor din urmă câteva decenii, mai ales în Germania, practica pedagogică a făcut mari progrese; și toate aceste chiar și în Germania părerile sunt foarte deosebite în ceea ce privește principiile pedagogice. N'avem deci să ne facem mustrări, când ne dăm seama despre confusiunea, în care se află învățământul nostru, căci ne aflăm pe la începutul unei faze de tot nouă a dezvoltării învățământului public.

Sunt însă câteva lucruri, asupra cărora ne înțelegem fără îndoială cu toții.

Folosul cel mare și dănuitor al învățământului e tăria minții, care rezultă cu necesitate organică din gimnastica intelectuală, pe care o face copilul timp de mai mulți ani de-a rândul sub conducerea unui om, care ține mereu în vedere scopul învățământului și nu uită nici-o dată, că știința ori-și-cât de folositoare ea prin sine însăși, mai ales în școala primară, e mai presus de toate un mijloc de educațiune.

Mintea însă, deși cea mai frumoasă podoabă a creațiunii, nu e decât o unealtă, o armă în lupta pentru existență, cum sunt coarnele pentru taur, colții pentru mistreț, ghiarele pentru vultur, o armă puternică, pentru individ cea mai prețioasă, pentru societate însă cea mai primejdioasă, căci ea ajută pe oameni să se sfășie unii pe alții.

Noi, societatea, am fi deci slabi de minte dacă înființăm așezăminte, care dau minții tărie, n'am voi să ne facem prin ele stăpâni asupra inimilor, care conduc arma primejdioasă.

Și în adevăr, vorbind de cultură, nu avem în vedere mintea, ci inima, când ținem și școala e un așezământ cultural, nu ne gândim la știință, pe care ea propagă, ci la simțmintele bune și la bunele deprinderi, care ea cultivă într'insă.

Ori-și-care ar fi dar' părerile noastre în ceea ce privește lumea aceasta și pozițiunea omului într'insă, sântem și trebuie să fim cu toții de acord, că cultivarea simțământului religios e cerută de cele mai mari interese sociale și că biserica ea singură, fără de școală, nu poate să poarte sarcina acestei culturi.

Școala deci, deși ea în țeara noastră nu mai e tîndă bisericii, este și are să fie biserica copiilor.

Nu mai puțin sântem cu toții de acord, că școala are să deștepte și să întărească în viitoarele generațiuni conștiința națională, spiritul de disciplină, iubirea de ordine și de muncă, simțământul de adevăr și de dreptate, trebuința de curățenie și deprinderea bunei cuviințe în purtări și în înfățișare. Căci aceste sînt ceea ce fac din mulți oameni răsleși o societate încheiată și împreună multe puteri pornite spre vrajă în o singură și mare putere națională.

Menirea școlii primare e, ca prin instruirea și educarea tuturor în același fel să pregătească spiritele pentru această consolidare socială.

văile acoperite cu păduri seculare repetau în depărtare aceste strigări entusiaste; numai brații stăteau nemișcați și păreau că dau sărbătorească promisiune de a păstra pentru toate veacurile amintirea acestei zile și de a scuti cu poalele lor prețiosul tesaur al regelui Terii-Românesci.

Toți cei prezenți și-au umplut apoi paharele și au gustat din apa, căreia atunci i-s'a dat liberă curgere, și după ce au mai privit cu deamăruntul cel mai frumos izvor din Gräfenberg, cu muzica în frunte s'au întors earăși acasă, deschidând în toate părțile discuțiuni despre cea țeară frumoasă, pe care regele Carol a dus-o la gloria neatrănării și i-a făcut loc între regatele europene, și ale cărei produse literare Carmen Sylva le pune alături cu cele ale lumii apusene.

Astfel s'a terminat departe de pământul patriei române această frumoasă festivitate și așa pe Români îi mai leagă astăzi de Gräfenberg afară de împrejurarea veche, că conducătorul stabilimentului este Român, dl Dr. Ioan Hosanu, încă un lucru prețios: „Izvorul regelui Carol”. Și fără îndoială, că în vremile următoare toți care, ajungând osteniți și prăpădiți la acest izvor, adăpându-se din apa lui răcoritoare și primind puteri nouă, vor binecuvânta pe marinosul fondator, pe M. S. regele Carol și țeara frumoasă, pe care o cărmuiește cu atâta glorie; ear' Români, care vor rătăci prin aceste părți, ademeniți de murmurul lui și tainic al izvorului, vor putea visa în liniște despre plaiurile verzi ale patriei lor îndepărtate și — despre gloria trecutului românesc.

Gräfenberg, în 3 Iulie 1890.

Dr. I. T. Mera.

Învățământul ați e liber, dar' libertatea aceasta nu are înțelesul, că copiii au să crească în școală ca buruienile într'un pământ bine gunoit, ci că nu are nimeni voo de a împiedeca desfășurarea firească a minților prin încercări făcute spre a preocupa spiritele într'un sens oarecare.

Are firească el însuși din sine potrivit cu caracterul lui individual și invariabil, dar' școala trebuie să scoată în timpul creșterii la iveală aptitudinile sociale și să le desvoolte prin deprinderi conduse cu premeditare.

Căci deși firească om e însuși pentru sine centrul a toate cele ce sînt și o simte aceasta în firească clipă a vieții sale, chiar și cel mai egoist și mai înrăutățit om are în inima lui simțământul, că el este parte nedespartită din lume și că viața lui întreagă și firească clipă a ei atîrnă dela cele ce se petrec împrejurul lui. Dezvoltarea acestui simțământ e ceea ce-l face pe om mai bun, mai nobil, mai presus de toate celelalte viață; conștiința comună e frêul, pe care-l punem conștiinței individuale și egoiste, din care puerce toată răutatea omenească.

Și întărind conștiința aceasta, nu-i luăm, ci-i dăm omului libertatea.

Căci vețuirea împreună a oamenilor nu e fără de datorii cu puțință, și viața e o lungă robie, lumea o temniță grea pentru acela, care nu e deprins a-și face datoria cu tragere de inimă și nu cunoaște mulțumirea de a-și fi făcut datoria. Ear' mulțumirea aceasta nu-i este dată decât zelului, în care conștiința comună e covirgitoare și care la datorile drept lucruri de sine înțelese, fiindcă a crescut și s'a trezit în lume făcându-și-le.

El este liber, fiindcă nu se simte nici-o dată siluit.

Libertatea aceasta e menită școala primară a li-o da celor câteva sute de mii de copii români, care în virtutea legilor noastre sînt chemați a fiecare an sub steagurile purtate de învățători. (Va urma.)

Seminarul tinerimii din Blaj.

Direcțiunea seminarului tinerimii române gr.-cat. dela gimnasiul din Blaj aduce la cunoștința on. public, care voese în anul școlastic venitor 1890/91 a-și crește fiii în seminarul numit, că termenul concursului de primire este 15 August st. n., până la care și toți părinții doritori, ca fiii lor să fie primiți în acel seminar pe anul școlastic venitor, vor avă a-și trimite concursele adresate Excelenței Sale preasfințitului metropolit în Blaj, de unde apoi în timpul cel mai scurt li-se vor expeda rezoluțiunile.

La concursul celor-ee nu au mai fost în seminar este de a se alătura și testimoniu despre clasa absolvată în anul școlastic expirat.

Condițiunile primirii sînt următoarele.

1. Pentru un tînr vor fi de a se plăti câte 10 fl. pe lună și așa pe un an școlastic 100 fl. Plătirea are să se întempe cu toată punctualitatea în două sau în patru rate anticipande, ceea-ce părinților li-se aduce aminte cu toată serioșitatea, căci altminterlea direcțiunea în decursul anului va fi silită a dimitte pe elevii, ai căror părinți, tutori sau îngrijitori nu au solvit ratele la timpul seu.

2. Pentru fiecare tînr la începutul anului este de a se solvi o taxă de înscriere de 4 fl.

3. Fiecare tînr are să aducă, cu sine:

a) 4 perechi de schimburi bune de pânză sau giolgiu;

b) 4 năfrâmi de buzunar și 2 la grumați;

c) 2 perechi de călțuni buni și 4 perechi peciorete (ciorapi sau obele);

4. Vestimente de pat:

a) o saltea (sac pentru paie) de așternut dedesupt;

b) 3 fețe albe de pat;

c) 2 perini și 4 fețe de perini pistrife și un țol sau plapomă.

d) 2 fețe albe de giolgiu de coperit patul.

Atât vestimentele de pat, cât și albiturile sau schimburile au să fie de acasă însemnate cu numele elevului respectiv, sau fiind numele cusut, sau scris cu negreală ce nu se șterge prin spălare, căci altminterlea superioritatea institutului nu poate lua nici o răspundere la cas când s'ar perde.

5. Fiecare tînr are mai încolo să-și aducă 3 ștergare și 2 peptene, unul rar și altul des, apoi un cuțit, o furcuță și o lingură de metal, un păhar și 3 serviete.

6. Fiecare tînr are mai încolo să-și aducă și perie de vestimente și de curățit călțunii.

7. Părinții în decursul anului școlastic să nu trimită fiilor din seminar nici artici de mâncare, decât poate la sărbătorile cele mari, fiind în privința aceasta în deplin provăduți în institut, nici bani, ci lipsele de vestimente, cărți ș. a. de genul acesta să li-se împlinească pe calea superiorității, ca așa să se evite ori-ce ocaziune la excese și transgre-

siuni de disciplină daunoasă educațiunii și progresului în studiu. Condițiunea aceasta li-se aduce aminte cu deosebire părinților, tutorilor și îngrijitorilor, căci altminterlea superioritatea seminarială nu poate lua asupra sa în nu puține privințe nici o răspundere pentru elevii concreeți îngrrijirii sale și urmările neobservării condițiunii acesteia, părinții vor avă să și-le ascrie sieși.

Pentru suma de 100 fl. v. a. pe un an școlastic, tinerilor li-se va da următoarea provisiune:

1. Locuință în etagiul seminarului, în sale mari sănătoase, luminoase, provăduite cu toate cele de lipsă și curățite în fiecare zi de două-ori.

2. Vipt întreg regulat și în special în zile de dulce:

a) dejun, câte un pătrar de lapte cald cu pâine; b) prânz, trei specii și anume: supă de carne, carne cu sos și mâncare groasă cu carne, sau friptură.

Ear' în Dumineci și sărbători prelungă aceste și aluat. c) Cina, două specii, anume: supă de carne și mâncare groasă cu carne. În zile de post dimineața, supă de chimin cu pâine, la ameați cu o specie mai puțin ca în zilele de dulce; ear' seara supă și mâncare groasă de legumi, brânză sau lapte.

3. Spălatură întregă preste an. Pentru întăritul schimburilor însă se va plăti separat și anume 3 fl. la începutul anului.

4. Luminatul în tot timpul recerut.

5. Încălzitul în timp de iarnă în salele de locuit, de dormit, în refector și în chilia morboșilor.

6. Medic și medicină din apotecă sau de casă pentru cei morboși și viptul prescriș de medic.

7. Instrucțiune în cas de lipsă prin indivizi eminenți. După-ce din motive de igienă și curățenie s'a adaptat pentru tinerime în edificiul seminarului și o scaldă de apă caldă, așa ca fiecare elev să se poată folosi și de scaldă de câteva-ori pe an după dispozițiunea direcțiunii; fiecare tînr va solvi la începutul anului o taxă de 1 fl. pentru folosirea scaldei.

Părinții, care ar dori ca fiilor să mănânce la masa superiorilor seminariali viptul acestora, aceia vor avă de a solvi pe lună pentru un tînr dela 14—16 fl. după etate. Viptul acesta consistă.

a) la dejun cafea cu lapte;

b) la ameați patru specii în fiecare zi, afară de zilele de post, când sînt numai trei.

c) seara două specii.

Fiecare tînr va căpeta pâine tot de una calitate și anume: dimineața 100 gr., la ameați 300 gr. și seara ear' 300 gr., cu totul 700 gr. pe zi.

Atât tinerii, care au fost susceptuți în institut încă în anii trecuți, cât și cei-ee doresc a fi susceptuți acum, mai întâiu vor avă să-și trimită suplicile până la termenul indicat.

Cei-ee nu vor trimite suplicile în scris nu vor fi luați în considerare. Ear' cei primiți vor avă de a se prezenta pe 31 August 1890 înaintea direcțiunii seminariale, spre a fi visitați prin medicul archidieceșan, când apoi cei-ee nu vor fi deplin sănătoși sau infectați de vre-un morb contagios se vor demite.

Blaj, 6 Iulie 1890.

Dr. Alexandru Grama,
director sem.

CRONICĂ.

Statute aprobate. Ministrul de interne reg. ung. a provăduț cu clausula de aprobare sub Nr. 43.923 statutele reuniunii pompierilor voluntari din Roșia.

Camera advocației din Alba-Iulia aduce la cunoștință, că avocatul din Hațeg Dr. Ignatie Nagy a fos înscris în lista acelei camere.

Pertractările ministrului de honveți cu societatea fabricii de arme ungare, după-cum împărtășește „Neues Pester Journal”, au ajuns într'atât la un rezultat, că examinarea decătră oameni de specialitate a celor douăzeci de puști gata se va face în scopul de a pune societatea în poziție de a începe cu fabricația în măsură mare. Încheierea definitivă a unui contract asupra acelei părți a furnisării, pe care ministrul voese a o mai acorda, adecă 75.300 de puști, i-s'a promis societății pe finea lui August, dar' cu condițiunea, că fabrica până atunci va fi documentat deplin capabilitatea de prestațiune în ce privește calitatea și cantitatea.

Alegere de protopop gr.-or. în Cluj. Din Cluj ni-se scrie, că la alegerea de protopresbiter gr.-or. al tractului Clujului, săvîrșită ieri, actualul administrator protopresbiter Tulliu Roșescu a întrunit majoritatea de 55 voturi. Contracandidatul Petru Roșca, protopresbiter al Turzii, nu a primit nici un vot; 11 bile au fost albe.

Ministrul de comerț Baross, după-cum spun foile din Budapesta, va călători în decursul lunii acesteia în Bulgaria, ca

să studieze la fața locului raporturile comerciale din acest principat.

Consiliul sanitar despre Nona. Într-un fiind de minister de interne, consiliul superior sanitar din Ungaria și-a dat părerea, că cașurile de morb descrise ca „Nona”, nu constituie o formă nouă de morb, ci sînt morbi demult cunșute.

Iubileul de cincișeci de ani al reuniunii industriale din Sibiu s'a sêrbat Duminecã în 7 l. c. n. amêsurat programului. Partea primã a aceluia a avut loc în edificiul reuniunii. Sêrbarea s'a deschis de corul „Hermania” și reuniunea de cãntãri germane cu cãntarea „Bundeslied” de Mozart. Dupã aceea directorul reuniunii, profesorul Martin Schuster, a fãcut o vorbire festivã și apoi au urmat felicitãrile, dupã care actul festiv în edificiul reuniunii a fost terminat prin vorbirea de încheiere a directorului. Apoi a urmat o masã festivã, la care au participat circa 200 de persoane. Seara la 9 oare s'a început balul festiv în sala dela „Gesellschaftshaus”.

Comitetul congresual sêrbesc, dupã-cum se telegrafeazã din Carloveț, și-a terminat în opt ședințe, fãcute sub preșidul patriarhului Brancovic, toate agendele preșerise.

Mandatul deputatului Dr. Oscar de Meltzl. Camera comercialã și industrialã din Pojon, în o ședință fãcutã acum nu demult, s'a exprimat într'acolo, cã oficiul Dr. Oscar Meltzl ca secretar al nimei camere e compatibil cu exercitarea mandatului de deputat dietal.

Principele Ferdinand în Budapesta. Foile din Budapesta afliã, cã principele Bulgariei va sosi în curênd acolo, ca sã asiste la cununia Archiducesei Margareta și a prințului de Thurn și Taxis. Archiducesa este nepoatã de sorã a principelui Ferdinand.

„Un regat pentru un cal”. Înainte da asta cu cãtva timp guvernul ungar, dupã-cum citim în „Neues Pester Journal”, a trimis un reprezentant în Anglia, ca sã cumpere un armãsar de prãsilã de rasa cea mai bunã. Reprezentantul ungar, dl de Luczenbacher, a oferit prințului de Portland pentru armãsarul „Donovan” 15.000 pundi sterlingi (preste 180.000 fl.), o sumã, care încă nu s'a plãtit pânã acum pentru un cal. El a primit rãspunsul, cã întreagã Ungaria abia ar putã avè pre al lui „Donovan”.

Avis. Din Bandul-de-Câmpie primim urmãtoarea scrisoare: Subscrisul în numele comitetului arãngator, dupã-cum 'mi-a venit la cunoștință, cã unele familii n'au primit invitãri pentru „Petrecerea de varã ce se va arãnga în 13 Iulie st. n. a. în Bandul-de-Câmpie”, deși pe postã s'au expedit, invit și pe această cale inteligența romãnã din toate pãrțile la acea petrecere, la care va cãnta musica din Blaj. Romul S. Orbeanu, vicepreșed.

Defraudãțiuni. Dupã-cum se scrie din Budapesta, acolo a fost arestat dîile trecute un nou defraudant. Numele lui este G. Németh, fost practicant la expositura postalã dela gara cãilor ferate austriace din Budapesta. În această calitate a defraudat mai multe scrisori cu bani, pânã-când s'a putut pune mîna pe el. Suma defraudatã pânã acum este de 5571 fl. v. a.

Monumentul lui Iosif Eötvös a fost desvãlit Dumineca trecutã cu mare solemnitate pe Schwaabenberg lîngã Budapesta.

„Oláh bal”. Lui „Erdélyi Híradó” i-se scrie din Șomcuta-mare, cã mai mulți teologi din Gherla au voit sã arãnge o petrecere cu joc precedatã de un concert, dar fiind programul prea românesc și neconștinând nici un numér maghiar, Șomcutenii n'au voit sã le punã la dispoziție fosta salã comitatensã. De, frații maghiari nu sînt numai cavaleri, ci și toleranți mare minune. La toate concertele maghiare se cãntã, veđi bine, și românesc. *Ja Bauer, das ist was anders!*

Loterie de clasã. Dupã o împãrtășire din Budapesta a diãrului „Pol. Corr.”, scriile ce circulã despre introducerea loteriei de clasã în Ungaria sînt exagerate față cu starea fãctică. Cestiunea nu a ajuns încă nici în stadiul studiilor pregãtitoare în ministerul de finanțe și între ministrii de finanțe încă n'au avut loc schimbãri de pãrerii asupra acestui obiect.

Moartea deputatului dietal Blasiu Orbán. Dupã-cum i-se telegrafeazã din Budapesta diãrului „Neue Freie Presse”, o broșurã compusã de amici de ai lui Orbán și edatã de o reuniune unitarã ardeleanã în memoria lui, dã de nou expresiune prepusului, cã Orbán ar fi murit otrãvit. În broșurã se spune, cã casa lui Orbán a fost de tot jefuitã, hãrțile sale de valoare și prețioasele familiare, pe care el le pãzia ca pe nișce reliquii, au fost luate și lui însuși i-s'a dat otrãvã, cãreia a și cãdut jefitã. Orbán a fost intentat proces prin autorul broșurii în contra unei persoane ce era în prepus de a fi fost complicatã la comiterea furtului, s'a retras însã mai tãrziu dela proces.

Grindinã. Ni-se scrie din Lãncrêm lîngã Sebeșul-sãsec, cu datul de 7 Iulie n.: Duminecã în 6 Iulie a. c. între 5 și 6 oare dupã amiazã a cãdut o grindinã colosalã în mãmirea unei nuci și a pusit cucuruzul, cãnepa și varza. Dauna e aproape la 3000 fl.

Un preot „rãsvãrãtor”. Preotul din Sestina l. Agram, cu numele Koscecz, un zelo aderent al partidului lui Strossmayer, dupã-cum anunțã o telegramã din Agram dela 4 l. c. n., a numit în o vorbire fãcutã Duminecã în 29 Iunie n. înaintea unei mari adunãri congregațiunea comitatensã de trãdãtoare a țerii, pentru-cã aceasta a fãcutit nu demult pe ministrul-președinte contele Szapáry. Procurorul va ridica acuzã în contra preotului pentru rãsvãritie.

O minune. În comuna Tot-Aradãcz a domnit o secetã așa de mare, cã a secat toatã apa și locuitorii, în lipsa apei, se pregãteau sã pãrãseascã satul. Pregãtirile de colonizare erau deja în curgere, cãnd noaptea cãdã un meteor chiar înaintea bisericii și fãcã acolo o gaurã, din care a început a isvorì un isvor puternic de apã. Se înțelege, cã locuitorii s'au lãsat de planul decolonizãrii.

Scrisoare de gratulație. Din incidentul sêrbãrii iubileului de 50 de ani al reuniunii industriale de aici, direcțiunea reuniunii industriale a țerii a trimis reuniunii sibiene o cãlduroasã scrisoare de gratulațiune.

Un locomotiv tãciunar. Un locomotiv ce purta trenul cãii ferate de Sud a aprins alaltãieri în hotarul comunei Kelenfeld o holdã coaptã de grâu, care a ars cu desvîrșire. Din norocire a început sã ploaie, cãci altminterlea focul fãcea mari pagube în hotar.

Bismarck și poliția din Praga. Se scrie din capitala Boemiei: Comitetul societãții studenților germani „Lesenhalle” a hotãrit sã dãruieascã fondului pentru ridicarea statuei lui Bismarck 1000 de marce germane. Președintele poliției din Praga, Steyskal, a provocat pe președintele societãții sã anuleze acest conclud, cãci la din contrã societatea va fi disolvatã.

Noul principe-archiepiscop din Viena, fostul vicar castreus Dr. Gruscha, a fost intronizat alaltãieri cu ceremonialul obicinuit.

Concurență de frumșetã în Viena. În Septemvrie a. c. va avè loc în Viena oconcurență de frumșetã internaționalã. Acele dame, care voiesc sã concureze, au sã și trimitã comitetului arãngator pânã la 20 August a. c. st. n. fotografiile și adresa. Concurențele trebuie sã se prezenteze în costum de onoare sau în costumul național original al țerii lor. La cerere comitetul rebonificã concurențelor speșele de cãlătorie și e gata a purta speșele întrecerii în Viena timp de cinci zile. Mai departe primesc toate concurențele un souvenir frumos. Suma totalã a premiilor e de 6000 de franci.

Iubileul de episcop al Papei. În Roma se încep pregãtirile pentru sêrbarea iubileului decãnd a fost consacrat actualul Papã Leo XIII. de episcop. Unul dintre cele mai grandioase proiecte pentru această sêrbare este de a convoca pe toți episcopii catolici la Roma. Numêrul lor este 1200, și chiar dacã mulți din ei vor fi refuși prin boalã, bẽtrãnețe sau depãrtare, totuși are sã fie o imponentã adunare de capi bisericesci.

Reuniune de tiraliori germani au început alaltãieri în Berlin o serie de festivități, la care iau parte numeroși reprezentanți din Germania și din strãinãtate. Foile șoviniste sînt pline de bucurie, cã au fost bine primii în capitala Germaniei și reprezentanții reuniunilor de tiraliori din Ungaria. Și-au uitat onorabili de proiectata excursiune la Berlin și Hamburg a scriitorilor și artistilor maghiari? Sã le fie de bine.

Schimbarea stãpãnirii în Helgoland. Casa de sus a Angliei a primit în prima citire proiectul de lege, prin care se cedeazã Germaniei insula Helgoland.

O moștenire de miliarde. Camera francezã se ocupã cu o moștenire de miliarde, a cãrei eređire o pretinde un sindicat de 600 de eređi și a înaintat în astã privință și o petițiune. Starea lucrului e urmãtoarea: Anastasiu Tibaldi imprumutã la anul 1624 bancii de stat din Veneția 800.000 de galbeni cu 3%. Singurul moștenitor al lui Tibaldi, Ioan Thierry, instituit ca eređi pe neamurile sale ce trãiau în Franția. Moștenirea însă nu s'a extrãdat din unele cauze și numai Napoleon I. a adus-o în Franția și a incorporat-o la tesaurul statului. Eređii lui Thierry pretind acum dela tesaurul statului extrãdarea moștenirii, care se urcã la 31 miliarde de franci.

SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNEI”

Cetinie, 8 Iulie n. Vêrul principelui Nichita, comandantul gardei de corp Bozo Martinovici, a fost omorât. Rudenile lui l-au rãsunat, omorînd în piața principialã de aici cu petri pe ucișag. Poporațiunea este într'o agitațiune colosalã.

Viena, 8 Iulie n. Dupã sciri private din Belgrad ar fi declarat Milan, cã nu are de gînd sã pãrãseascã Belgradul. Se mai țice, cã regența va demite ministerul, apoi va demisiona și ea și va rãmânè Milan singurul regent, pânã-când va deveni regele majoren.

Bibliografie.

Din „Istoria Romãnilor în Dacia-Traianã” de A. D. Xenopol a apãrut volumul al III-lea cuprîndînd epoca dela moartea lui Petru Rareș pânã la Mateiu Basarab și Vasile Lupu, 1546—1633, expusã pe 680 de pagini mari în 8° și înșoritã cu 2 planuri ale bătăliilor lui Mihail-Viteazul, cea dela Cãlugãreni și cea dela Mirislãu. Cuprinde un capitol însemnat asupra istoriei Romãnilor din Ardeal de pe timpul cãnd parte din ei pãrșirã Transilvania pentru a trece munții în Muntenia și Moldova, pânã la revoluția încercatã de ei cu privilegiul venirii lui Mihail Viteazul în țeara din centrul Carpaților. Deasemenea o expunere a mișcãrii culturale a Romãnilor din Ardeal în vremile cele dintîiu ale ivirii ei. Și această parte a ẽminentei scrieri a profesorului din Iași se recomandã prin aceleãși însușiri, ca și celelalte douẽ volumuri apãrute mai nainte. Toatã expunerea este întemeiatã pe isvoare citate și reproduce în mai bine de 1000 de note în textul lor original. Stilul este tot atît dẽ atrãgãtor, limpede și curgãtor, încãlđit adeseori de viua suflare a iubirii de popor, care strãbate ca un foc ascuns prin șirurile cãrții.

Volumul a fost editat și în pãrți fãrã legãturã cu restul istoriei sub titlul de „Epoca lui Mihail-Viteazul”.

Extrase din „Budapesti Közlöny”.

Licitațiuni:

— 9 August st. n. imobilele lui Ioan Vanc, în Cuvin, decãtrã tribunalul reg. din Arad.
— 27 Iulie st. n. imobilele lui Francisc Herman decãtrã tribunalul reg. din Neoplanta.

— 4 August st. n. imobilele lui Francisc Hartmann decãtrã tribunalul regesc din Dej.

— 12 August st. n. imobilele Catiței Filkovich nasc. Illievich decãtrã judecãtoria cerc. din Modos.

— 9 Septemvrie st. n. imobilele lui Martin Popa, în German, decãtrã judecãtoria cerc. din Verșet.

— 28 Iulie st. n. imobilele lui Petru Moricz, în Ațel, decãtrã judecãtoria cerc. din Mediaș.

Edicte:

A se însinua pretensiunile în 45 de zile:

— la rãmasul dupã Ludovic Haller, la tribunalul reg. din Biserica-Albã;

— la rãmasul dupã Vlada Bugarszky (din Boca-sêrbeascã), la tribunalul regesc din Becicherecul-mare.

Concurs în provincie:

— Contra Ludovic Marsits în Arad. Comisar de concurs Iuliu Zubor, curator al masei Svetozar Pavlovici. Term. de însinua 25 Iulie, procedura de licid. 29 Iulie.

Posturi vacante:

— Un post de conducãtor adj. de cãrți funduare la judecãtoria cerc. din Torna. A se adresa în douẽ sãptãmãni la autoritãțile competente.

— Un post de practicant în drept cu diurnã la tribunalul comercial din Budapesta. A se adresa în douẽ sãptãmãni la autoritãțile competente.

Cãlindarul zilei.

27 Iunie (9 Iulie) 1890.

Iulian: Samson
Gregorian: Anatolia.
Soarele: rãsarã 4.10, apune 7.58

Buletin meteorologic.

Sibiu, 8 Iulie n. 6 oare dimineatã.

Presiunea aerului în mm. (Mediul lunar 754.7)	Diferența din presiunea	Temperatura aerului la 0 metri	Maximul și minimul de temperaturã	Direcția vântului
720.6	0	+15.7	+22.3 +10.0	NNV

Din țearã, 8 Iulie n. 7 oare dimineatã

Stațiunile:	Presiunea aerului în mm.	Temperatura aerului la 0 metri	Vântul direcția	tura
Budapesta	759	+19.7	—	—
Sãtmar	762	+20.0	V	1
Cluj	760	+16.2	V	3
Orșova	769	+20.8	S	1
Timișoara	762	+19.9	SV	3
Arad	760	+21.0	V	4
Panciova	759	+24.8	—	—

Sosiți în Sibiu.

La 7 Iulie n.

Hotel „Neurhher”. Doamna Hasenfeld și R. Zimmerman, privatieri din Viena. Löffler, Engel, Rosenfeld și Vãrad din Viena, Palladini din Zürich, toți comercianți. Tallantschek, director montan din Petroșeni. Kober cu soția din Budapesta. A. Mild, medic veterinar din Toplița.

Hotel „Împãrãturii Romanilor”. Lazar și Eisler, comercianți din Viena. F. Wendler, invetãtoreasã din Brașov. Iosif Sugãr, avocat din Cluj.

Hotel „Meltzer”. Mandl, negustor de vinuri din Micãșasa. Hirsch, major din Alba-Iulia. Braun, comerciant din Budapesta.

Hotel „Habermann”. Wilhelmina Kinzer și Emilia Kinzer, invetãtorese din Arad.

Economie.

Acordare de favoruri unei fabrici. Ministrul de agriculturã reg. ung., în conșetere cu ministrul de finanțe și cel de comerț, a acordat fabricii de spirt agricole a lui Iosif Kupferstich din S. Sãngeorgiu favorurile din partea statului cuprinse în art. de lege 13. din 1890.

—*

Concesiune pentru țirg de sãptãmãnã. Ministrul de comerț reg. ung. a conces, ca în comuna Soósmezõ din comitatul Solnoc-Dobãca se ținã țirg de sãptãmãnã în fiecare Mercuri.

—*

Starea sãmãnãturilor în Ungaria dela 1—5 Iulie. Timpul a fost pentru desvãtoarea sãmãnãturilor în o mare parte a țerii favorabil. Tãciunele și rugina au fost de un efect stricãciune numai pe unele locuri. Sãmãnãturile de primãvarã pe alocurea s'au îndreptat frumos.

Grãul se secerã în o mare parte a țerii și dã atãt calitativ, cãt și cantitativ un produs medieru bun. Bonul e mare, roșu și plin. Rugina și tãciunele ce s'au ivit icicolo au fãcut stricãciune numai în acele sãmãnãturi de grâu, care s'au culcat; în urma aceasta produsul recoltei în unele pãrți de-a stãnga Dunãrii și Tisei dela rezultatele în general sperate de medieru bune și preste medieritate s'a redus la un produs medieru, prin alte pãrți starea s'a ameliorat și produsul procentual trece în unele pãrți preste medieritate. Starea generalã e: 188 procente sub medieritate, 47-20 procente mediere și 50-92 preste medieritate. Grãnele s'au îndreptat mai mult de-a dreapta Dunãrii, între Dunãre și Tisa și între Tisa și Murș, așadar în cele mai însemnate grãnare ale țerii.

Sãcara dã un produs medieru bun, icicolo s'a schimbat și aici starea procentualã, care din mai bunã ca de mijloc a scãdut la de mijloc; dar și așa recolta se poate indica ca multumitoare; 2-2 procente au stat sub medieritate, 64-3 mediere și 33-5 procente preste medieritate.

Orzul, cu toate-cã s'au ivit în el ruginã și tãciune, nu a stagnat; orzul de iarnã ofere în general o recoltã medierã bunã; oarzele sînt aproape secerate, calitativ produsul e bun. Oarzele de primãvarã s'au culcat pe alocurea, promit însă un rezultat medieru. Dupã starea procentualã au fost 14 procente sub medieritate, 67-6 procente mediere și 18-10 procente preste medieritate.

Oveșele stau în general slab; s'au mai îndreptat pe unele locuri, dar în acea mẽsurã au scãdut cele mai slabe. Mai slabe sînt oveșele de-a dreapta Tisei și pe alocurea de-a stãnga Tisei. De-a dreapta Dunãrii, între Dunãre și Tisa, precum și între Tisa și Murș oveșele s'au mai îndreptat încãtva. Starea procentualã e: 31-40 procente sub medieritate, 62-4 procente mediere și 6-2 procente preste medieritate.

Rapița e deja recoltatã cu un produs medieru și medieru bun. Calitatea e bunã.

Porumbul s'a intrãmat, suferẽ însă din cauza cãldurii ce a intrat așa iute.

Prețul mãrfurilor.

Piața din Sibiu, 8 Iulie Grâu, hectolitru 76—82 chilo fl. 6.30 pânã 7.10, grãn mestecat 70 pânã 74 chilo fl. 5.10 pânã 5.90 sãcara 70 pânã 75 chilo fl. 4.30 pânã 4.70, orz 62 pânã 66 chilo fl. — pânã fl. — ovẽ 42 pânã 50 chilo fl. 2.40 pânã fl. 3.—, cucuruzul 70 pânã 74 chilo fl. 4.— pânã fl. 4.40 málaiul 78 pânã 82 chilo fl. 4.— pânã fl. 4.50 cartof 68 pânã 70 chilo fl. 1.20 pânã fl. 1.40 sãmãnțe de cãnepã 48 pânã 50 chilo fl. 8.— pânã 9.— mazerea 76 pânã 80 chilo fl. 4.50 pânã 5.60, linteã 78 pânã 82 chilo fl. 9.— pânã fl. 10.— fasolea 76 pânã 80 chilo fl. 3.— pânã fl. 4.—, pãsat de grâu 100 chilo fl. 15.— pânã fl. 16.—, fãinã Nr. 3 chilo fl. 15.20, Nr. 4 fl. 14.60 Nr. 5 fl. 13.20 slãnînã 100 chilo fl. 50.— pânã fl. 54.—, unsoreã de porc fl. 60.— pânã fl. 62.—, sãu brut fl. 18.— pânã fl. 20.—, lumini de sãu fl. 38.— pânã fl. 34.— lumini turnate de sãu. fl. 38.— pânã fl. 40.—, sãpunu fl. 20 pânã fl. 24.—, fẽn 100 chilo fl. 1.30 pânã fl. 1.50, cãnepã fl. 32.— pânã fl. 35.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 3.— pânã fl. 3.25, spirtul p. 100 L. % 55 pânã 58 cr., carnea de vitã chilo 40 cr., carnea de vițel 30 pânã 36 cr., carnea de porc 46 pânã 48 cr., carnea de berbec 26 pânã 28 cr., ouẽ 10 cu 18 pânã 20 cr.

Țirgul de rãmãtori în Steinbruch. În 7 Iulie n. s'au notat: unguresci bẽtrãni grei 45.— cr. pânã 45 1/2 cr., unguresci grei tineri 47.— cr. pânã 48 1/2 cr., de mijloc 46 cr., pânã 47 1/2 cr., ușori 44.— cr., pânã — cr., marfã țãrãneascã, grea — cr., pânã 45.— cr., de mijloc 44.— cr., pânã 54 1/2 cr., ușorã 42.— cr., pânã 45 1/2 cr., romãnesci, de Bakony grei 48.— cr., pânã 45 1/2 cr., transito de mijloc — cr., pânã — cr., transito ușori — cr., pânã — cr., transito sãrbesci grei — cr., pânã — cr., transito de mijloc 47.— cr., pânã 48.— cr., transito ușori 47.— cr., pânã 47 1/2 cr., țigrãșati cu hîndã — cr., pânã — cr., per 4% cumpãrãti dela garã.

Bursa de mãrfuri din Budapesta dela 5 Iulie 1890.

Grâu	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
Bãnãțene: non	74	—	79	—
Grâu dela Tisa	78	7.90	79	7.00
Grâu de Posta	78	7.75	79	7.85
Grâu de Alma-rogãlã	78	7.80	79	7.90
Grâu de Bãcska	78	7.80	79	—
Unguresc de Nord	74	—	75	—

Sãmãnțe, vechi ori n-ue	Solu	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	Solu	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
Sãcarã	—	—	70—72	—	—	—
Orș	—	—	60—62	—	—	—
Nutret de vinars de bere	—	—	62—64	—	—	—
Ovẽs	—	—	39—41	—	—	8.80
Cucuruz (porumb)	—	—	75	—	—	5.15
bãnãț.	—	—	78	—	—	5.05
de alt soi	—	—	75	—	—	5.20
Mei	—	—	—	—	—	5.50
Hrighã	—	—	—	—	—	5.76

Grâu	de primã de toam.	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	Grâu	de toam.	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
Cucuruz	—	—	5.27	—	—	—	5.22
Ovẽs	—	—	5.20	—	—	—	5.29
—	—	—	6.03	—	—	—	6.10

Produse diverse	Solu	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
Sem. de trif.	—	—	46—50.
francezã	—	—	—
italianã	—	—	—
roșie	—	—	28—30
Oleu de rap.	—	—	43—43.50
Oleu de in	—	—	—
Uns. de porc	—	—	50.50
Slãnînã	—	—	40.50
Sãu	—	—	49—50
Prane	—	—	35.—
Licitar	—	—	86.—
Nuci	—	—	—
Gogoși	—	—	—
Miere	—	—	—
Cearã	—	—	—
Spirt	—	—	126.—
—	—	—	12.75
—	—	—	14.75

Cursul pieței din Sibiu.

Din 7 Iulie st. n. 1890.

Hãrte-monetã romãnã	Cump.	9.20	vënd.	9.25
Lire turcesci	—	10.50	—	10.55
Imperiali	—	9.50	—	9.55
Ruble ruseci	—	1.33	—	1.34

Bursa de Budape

DICTIONAR
român-germân și germân-român

Sab. Pop. Barcianu.
odin. paroch greco-oriental în Reșinari, asesor consistorial etc.
Revidat și completat de
Dr. D. P. Barcianu.

Partea I. română-germână, 704 pagini.
Prețul 2 fl. 50 cr. = 6 lei, 50 bani.
Partea II. germână-română, 1152 pagini.
Prețul 3 fl. 80 cr. val. a. = 10 lei.

Depou general pentru România la librăria lui
Alexandru Degenmann, București, Calea Victoriei 53.
NB. Pentru trimiterea prin poștă 20 cr. v. a. de exemplar.

execută tot felul de lucrări tipografice și îndeosebi tipărește
cărți de tot felul,
anunțuri de căsătorie, anunțuri funebre, bilete de vizită,
placate, conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile moderate.

Deasemenea institutul primește în editură cărți școlare și în genere
cărți menite a fi răspândite în popor, precum sunt: povești, snoave, poezii
poporale, istorioare morale, descrieri de obiceiuri și datine, schițe
istorice ori biografii, scris în stil popular, și alte asemenea.
Condițiunile editurii urmează a fi stabilite prin bună învoială
între autor și direcția institutului.

Mai departe se află și următoarele:

Tipărituri pentru primăria comunale:

1. Certificate pentru pasaporturi	1 cont (à 25 coale) 40 cr.	13. Cartea principală de comput.	(à 10 coale) 25 cr.
2. Inventare	1 " " " " 40 "	14. Kötelezvény	" " " " 20 "
3. Obligațiuni (cu scara de timbre pentru întabulări)	1 " " " " 50 "	15. Hivatalos bizonyítvány	" " " " 20 "
4. Consemnări sumare despre dări (som- mās kimutatás)	1 " " " " 40 "	16. Conspect despre suma trimisă vicecomitelui comitatens	" " " " 20 "
5. Protocoale de zălogire (záloglási jegyző- könyv)	1 " " " " 50 "	17. Raport despre banii, care se subștern vice- comitelui comitatens	" " " " 20 "
6. Citațiuni pentru primării comunale	1 " " " " 50 "	18. Schulversäumnissausweis	" " " " 20 "
7. Hagyatéki kimutatás	1 " " " " 60 "	19. Conspect despre datoria contribuțiunii și sol- virea ei	" " " " 20 "
8. Filera de îmanuare	1 " " " " 44 "	20. Adásvevési szerződés	" " " " 20 "
9. Protocol de pertractare	1 " " " " 44 "	21. Honved-Veränderungsausweis	" " " " 20 "
10. Protocol pentru pasapoarte de vite	1 " " " " 50 "	22. Tartozkodási változási kimutatás	" " " " 20 "
11. Testimonii de școală	1 " " " " 40 "	23. Protocol de exhibe (gestiune)	" " " " 25 "
12. Testimonii pentru școalele populare una sută	80 "		

tot așa și:

Plicuri oficiale

adresate: direcțiunii financiare, — oficiului de dare r. u., —
tribunalului reg. ca judecătorie a cărților funduare, — scaunului orfa-
nal comitatens, — primăriei comunale, — judecătoriei cercuale, — pro-
topretorului cercual.

község előljáróságától.

Sz. A tekintetes
megyei árvaszéknek

Hivatalból.
Portomentes.

... ügyben.

100 bucăți 50 cr.

Antistiile comunale sunt rugate a ne onora cu comande
numeroase.

Articul de lege XXI. din anul 1886.
DESPRE JURISDICTIUNI.
și articol de lege XXIII. din anul 1886.
DESPRE PROCEDURA DISCIPLINARĂ.
Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Articul de lege XXII. din anul 1886.
DESPRE COMUNE.
Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Nr. 28.506/VI. b.

ORDONANȚE MINISTERIALE
pentru introducerea legii comunale
(Articul XXII. din 1886). Prețul 12 cr. v. a.

Arguminte si dovezi.

Istoria

preafumosului fîcior de crău și a preafumosei
fete măleste cu părul de aur.

Adecă:
o închipuire, prin care se înțelege înțelesul Ardealului
prin Traian cesarul Romei.

Prețul 20 cr. = 50 bani.

Cărți pentru agricultori.

În editura „Institutului tipografic“ a apărut:

ȚINEREA VITELOR

Eugen Brote,

president al „Reuniunii române agricole“.

Opșorul conține dezvoltarea principiilor fundamentale ale Ținerii vitelor.

Prețul unui exemplar 12 cr.

Dela același autor:

TRIFOIUL.

Un îndreptar pentru toți aceia, care semănă și cultivă trifoiul. După ce
se arată folosul trifoiului, se dă povește, unde și cum se semănă trifoiul, când
și cum se cosese și cum se uscă trifoiul.

Prețul unui exemplar 12 cr.

Ambele broșuri sunt scrise în limba poporului și au un tipar limpede pe hârtie bună.

„TRIBUNA“

apare în fiecare zi de lucru.

Prețul de abonament se vede în capul foii.

În editura „Institutului tipografic“ a apărut și se află de vîndare:

PRĂSIREA POMILOR

de

D. COMȘA.

membru în comitetul central al „Reuniunii române agricole“.

Prețul unui exemplar 12 cr.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copșa-mică—Sibiiu				
	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane					
Viena	3.25	8.—	10.50	București	7.35		4.45	Viena	8.—	10.50	3.25	Teiuș	12.59	4.51		Copșa-mică	4.05	10.47	7.10					
Budapesta	9.25	2.—	7.35	Predeal	1.08	2.35	9.12	Budapesta	2.—	8.15	9.40	Alba-Iulia	1.39	5.27		Seica-mare	4.35	11.17	7.43					
Szolnok	11.22	4.05	11.07	Timiș	1.37	3.18	9.41	Szolnok	4.20	11.18	1.02	Vințul-de-jos	1.56	5.44		Loamneș	5.16	11.58	8.27					
P.-Ladány	1.07	5.46	1.20	Brașov	2.13	4.20	10.17	Arad	8.10	3.50	5.27	Jibot	2.23	6.06		Oena	5.47	12.29	8.59					
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	Feldioara	2.43	4.00	10.32	Glogovaț	2.20	4.10	5.50	Orăștie	2.49	6.28		Sibiiu	6.10	12.52	9.23					
Mező-Telegd	2.32	7.11	3.09	Apatia	3.12	4.44	11.18	Gyorok	2.34	4.22	6.02	Simeria (Piski)	3.37	6.56										
Rév	3.02	7.41	3.48	Agostonfalva	3.32	5.20	11.30	Pauliș	3.05	4.46	6.23	Deva	3.53	7.26		Sibiiu	7.35	3.35	4.34					
Bracea	3.33	8.16	4.31	Homorod	4.20	6.35	12.27	Radna-Lipova	3.23	4.58	6.34	Branicla	4.18	7.48		Oena	8.02	4.09	4.58					
Bucia			4.54	Hașfalău	5.25	8.12	1.35	Conop	3.39	5.16	6.52	Ilia	4.43	8.10		Loamneș	8.30		5.25					
Ciucia	4.26	9.05	5.40	Sighișoara	5.45	8.47	1.59	Bérvava		5.38	7.17	Gurasada	4.53	8.20		Seica-mare	9.05		5.55					
Huedin	4.58	9.35	6.22	Elisabetopol	6.12	9.29	2.32	Soborșin		5.53	7.33	Zam	5.21	8.48		Copșa-mică	9.34		6.20					
Stana			6.38	Mediaș	6.33	10.10	2.59	Bérvava		6.33	8.20	Soborșin	5.56	9.17										
Aghirîș			6.59	Copșa-mică	6.46	10.32	3.13	Bérvava		7.22	9.16	Bérvava	6.46	9.54		Cucerdea			2.55					
Ghirbău			7.11	Micăsasa	6.48	10.42	3.18	Ilia		7.38	9.32	Conop	7.02	10.09		Reghinul-săs.			7.25					
Nădăgel			7.24	Blaj	7.51	12.04	3.38	Branicla		7.54	9.51	Radna-Lipova	7.26	11.57										
Cluj			7.39	Crăciunel	7.58	12.32	4.03	Deva		8.14	10.18	Pauliș	7.49	10.38		Cucerdea			3.25					
Apahida			7.54	Teiuș	8.45	12.44	4.14	Simeria (Piski)		8.43	10.44	Glogovaț	7.06	8.38		Cheta			3.41					
Ghirîș			8.11	Aiud	8.15	1.50	4.36	Orăștie		9.12	11.14	Arad	7.45	9.05		Ludoș			3.41					
Cucerdea			8.31	Vințul-de-sus	8.15	2.20	5.06	Jibot		9.34	11.39	Szolnok	7.06	8.38		M.-Bogat			3.56					
Uioara			8.42	Uioara	8.45	2.26	5.24	Vințul-de-jos		9.56	12.05	Budapesta	7.45	9.05		Cipeu-Iernut			4.33					
Vințul-de-sus			8.42	Cucerdea	8.45	2.28	5.51	Alba-Iulia		10.17	12.26	Kereș-Sz.-Pál	11.51	2.25		Nireșteu			4.48					
Aiud			8.42	Ghirîș	9.16	3.33	6.72	Teiuș		10.44	12.58	Nireșteu	1.55	5.50		Oșorheiu			5.11					
Teiuș			8.42	Apahida	9.16	3.33	6.72					Viena	1.55	5.50		Reghinul-săs.			5.34					
Crăciunel			8.42	Cluj	10.36	4.53	7.52	Simeria (Piski)—Petroșeni					7.20	1.40										
Blaj			8.42	Nădăgel	10.48	5.28	8.10	Petroșeni—Simeria (Piski)																
Micăsasa			8.42	Ghirbău	10.48	5.28	8.30	Simeria	7.17	11.28	3.50	Petroșeni	6.05	10.42		Reghinul-săs.			5.50					
Copșa-mică			8.42	Aghirîș	10.48	5.28	8.30	Streiu	7.54	12.12	4.32	Banița	6.45	11.23		Oșorheiu			5.54					
Mediaș			8.42	Stana	10.48	5.28	8.30	Hățeg	8.45	1.08	5.20	Crivadia	7.26	11.57		Nireșteu			6.14					
Elisabetopol			8.42	Blaj	10.48	5.28	8.30	Pui	9.39	2.03	6.15	Pui	8.07	12.33		Kereș-Sz.-Pál			6.37					
Sighișoara			8.42	Cluj	10.48	5.28	8.30	Crivadia	2.51	2.51	7.03	Hățeg	8.51	1.19		Cipeu-Iernut			6.58					
Hașfalău			8.42	Nădăgel	10.48	5.28	8.30	Banița	11.26	3.30	7.28	Streiu	9.41	2.09		Ludoș			7.28					
Homorod			8.42	Ghirbău	10.48	5.28	8.30	Petroșeni	12.—	4.02	8.15	Simeria	10.20	2.47		Cheta			7.57					
Agostonfalva			8.42	Aghirîș	10.48	5.28	8.30	Arad—Timișoara				Timișoara—Arad				Cucerdea			8.25					
Apatia			8.42	Stana	10.48	5.28	8.30	Arad	6.18	4.18	5.50	Timișoara	6.30	1.10		Simeria (Piski)—Hunedoara			8.25					
Feldioara			8.42	Blaj	10.48	5.28	8.30	Aradul-nou	6.40	4.40	5.50	Mercizfalva	7.23	1.59		Simeria (Piski)			9.25					
Brașov			8.42	Cluj	10.48	5.28	8.30	Németh-Ságh	7.05	5.05	6.15	Orcizfalva	7.49	2.19		Cerna			9.51					
Timiș			8.42	Nădăgel	10.48	5.28	8.30	Vinga	7.33	5.33	6.43	Vinga	8.16	2.46		Hunedoara			10.10					
Predeal			8.42	Ghirbău	10.48	5.28	8.30	Orcizfalva	7.56	5.50	6.50	Németh-Ságh	8.37	3.03										
București			8.42	Aghirîș	10.48	5.28	8.30	Mercizfalva	8.14	6.06	7.16	Aradul-nou	9.09	3.41										
			8.42	Stana	10.48	5.28	8.30	Timișoara	9.04	6.50	7.50	Arad	9.25	3.55										
			8.42	Blaj	10.48	5.28	8.30	Ghiriș—Turda				Turda—Ghiriș												
			8.42	Cluj	10.48	5.28	8.30	Ghiriș	7.40	10.50	3.56	Turda	6.05	9.40										
			8.42	Nădăgel	10.48	5.28	8.30	Turda	8.—	11.10	4.10	Ghiriș	6.25	10.—										
			8.42	Ghirbău	10.48	5.28	8.30	Sighișoara—Odorheiu				Odorheiu—Sighișoara												
			8.42	Stana	10.48	5.28	8.30	Sighișoara	5.—	11.23	4.10	Odorheiu	8.40	2.45										
			8.42	Blaj	10.48	5.28	8.30	Odorheiu	7.49	1.50	2.50	Sighișoara	10.52	5.28										
			8.42	Cluj	10.48	5.28	8.30																	